

Újra a könyvtári szolgáltatási platformokról (és egyéb könyvtári rendszerekről)

Marshall Breeding 2016-os jelentése nyomán

DANCS Szabolcs

Bevezető

A Könyvtári Figyelő 2015. 3. számában jelent meg összefoglalásom¹ a könyvtári szolgáltatási platformokról (KSzP), a forráskezelő rendszerek új családjáról, amely oly mértékben tér el a korábbi megoldásoktól és technológiától, hogy már nem nevezhető egyszerűen az integrált könyvtári rendszerek (IKR) új generációjának, ezért a szakirodalom is új fogalmat vezetett be rá. Tanulmányom jelentős részben épített *Marshall Breeding* írásaira, többek között a könyvtári rendszerekről megjelentetett jelentéssorozatának legutolsó, a 2013-as és 2014-es évekre vonatkozó darabjaira². Mielőtt Breeding legújabb jelentése³ alapján ismertetnénk a könyvtári rendszerek világában tapasztalható friss fejleményeket, érdemes felidézni azt a terminológiai alapvetést, amelyet a szerző a könyvtári szolgáltatási platformokról írott tanulmányában⁴ vázol fel. Ez alapján a könyvtárak által a gyűjteményük kezelésére alkalmazott termékeket *forráskezelő rendszereknek* (resource management system) hívjuk. Ebbe a kategóriába tartoznak a *könyvtári szolgáltatási platformok* (platforms), az *integrált könyvtári rendszerek* (integrated library systems), az *elektronikusforrás-kezelő rendszerek* (electronic resource management systems), a *digitálisgyűjtemény-kezelő rendszerek* (digital collections management systems) stb.

Érdeemes még felidézni a könyvtári szolgáltatási platformok legfőbb ismérveit:

1. *műszaki szempontból*: a felhőtechnológia és a többügyletes megoldások (multi-tenancy) alkalmazása;
2. *forráskezelés szempontjából*: formátumsemlegeség (elektronikus és nyomtatott dokumentumok egységes kezelése), a korábbi kiegészítő technológiák (pl. elektronikusforrás-kezelő rendszerek, digitálisobjektum-kezelők, linkfeloldók) ötvözése/integrálása egy átfogó rendszerben.

Ismertetőnkben a hazai szempontból is fontosnak ítélt, a magyar könyvtárügyet is esetlegesen befolyásoló könyvtár-informatikai fejleményekre fókuszálunk. Nem rejtjük véka alá, hogy az Országos Széchényi Könyvtárat különös módon érdeklő, aktuális témáról van szó, amit mi sem bizonyít jobban, mint az az elmúlt évben lezajlott rendezvénysorozat, amelynek során az egyes könyvtári rendszerek fejlesztői, hazai forgalmazói mutatták be a nemzeti könyvtárban legfrissebb fejlesztéseiket.⁵

„Ex Libris, a ProQuest Company”

Breeding jelentése szerint az ágazatot 2015-ben az erővonalak jelentős átrajzolódása jellemezte, miközben a könyvtárak egyre inkább érdekeltté váltak az elavult műszaki megoldások elhagyásában, ugyanakkor a felhőtechnológia korában is hajlamosak maradtak a kliens-szerver-alapú világ szempontjai szerint gondolkodni. A konszolidációt célzó tulajdonosváltások mögött stratégiai megfontolások húzódtak, és jóllehet a könyvtárak esetleg nem lelkesednek a változásokért, azok nagyban segíthetik elő a nagy és komplex gyűjteményekkel operáló könyvtári tevékenységek szempontjából is előnyös, kevésbé fragmentált termékek és szolgáltatások kialakítását.

Kétséget kizáróan 2015 legfontosabb említésre méltó eseménye volt, hogy az Ex Librist felvásárolta a ProQuest. Míg az Ex Libris a nemzeti és felsőoktatási könyvtárak ismert könyvtár-informatikai beszállítója, addig az utóbbi cég inkább a tartalomszolgáltatásban jeleskedett eddig. Az Ex Libris komoly beruházásokat hajtott végre a kutatás és fejlesztés terén, és bár ezek a befektetések rövid távon nem térülnek meg, a céget a legértékesebb üzleti vállalkozássá tették a könyvtári technológia ágazatában. A kutatást és a könyvtárakat középpontba állító hosszú távú befektetési politika gyümölcse az Alma platform, amelyet úgy pozícionáltak, hogy a 2020-as évekre hozzon megtérülést.

Az ágazat szempontjából történelmi jelentőségű felvásárlás bejelentésére 2015 októberében került sor. A további ProQuest termékeket (pl. Summon, Intota) is magába olvasztó új cég hivatalos neve „*Ex Libris, a ProQuest Company*” lett. A vezetőség maradt, illetve kiegészült a ProQuest ügyvezetőivel. A cég tovább viszi az eddigi fejlesztéseket. Az Alma mint a könyvtári szolgáltatási platformok zászlóshajója kitüntetett szerephez jut. Ehhez mérten komoly fejlesztésekkel és erőteljes értékesítési politikával támogatják. Az Almához, de egyéb rendszerekhez is jól illeszkedő Primo továbbra is stratégiai jelentőséggel bír, de a portfólió kiegészül egy másik discovery-eszközzel, a Summonnal. Javítani fogja a keresési hatékonyságot, hogy a két eszköz (Primo és Summon) központi indexállományát egyesítik. Emellett a Summont hozzáfélesztik az Almához, vagyis a jövőben az Alma-Primo mellett az Alma-Summon KSzP-discovery párosítás is feltűnik a piacon. A két cég egyesülésével ugyanakkor az Intota könyvtári szolgáltatási platform fejlesztése megszűnik, az Intota Assessment gyűjteményértékelő rendszer funkciói pedig bekerülnek az Almába.

A ProQuest és az Ex Libris az egyesülést megelőzően felvásárolt néhány fontosabb terméket, így például előbbi a SIPX-et, amely az oktatási anyagok licenckelésének költséghatékony eszköze. A ProQuest emellett egyéb platformokra is rátette a kezét, tovább erősítve pozícióját az e-könyvek piacán.

Az EBSCO és a Quali OLE Project

Az Ex Libris (avagy a ProQuest) legfőbb vetélytársa a könyvtári információtechnológia arénájában az EBSCO Information Services. A két cégnek teljességgel eltérő elképzelései vannak a forráskezelésről és a discovery-eszközökről, amelyből következik élesen különböző fejlesztési stratégiájuk. A lényegi kérdés, hogy a discovery-eszközt a forráskezelő rendszerrel egybecsomagolva értékecsítsük, vagy adjunk lehetőséget a könyvtáraknak arra, hogy a rendszertől függetlenül válasszanak discovery terméket.

Az EBSCO annak ellenére tartozik a szektor legfontosabb tényezői közé, hogy nem értékesít átfogó forráskezelő rendszert. Discovery Service szolgáltatását több könyvtárban használják, mint bármely más indexalapú discovery-szolgáltatást. Emellett a cég kínál alkalmazásokat az elektronikusforrás-kezelés, gyarapítás és egyéb munkafolyamatok számára. 3028 alkalmazottja közül 553 műszaki fejlesztéssel foglalkozik.

Fontos kiemelnünk, hogy az EBSCO discovery-eszközei a tematikus (tárgyi) index elsődlegességén alapulnak, ezt támasztja alá a cégnek a referáló és indexelő szolgáltatások létrehozása során szerzett széles körű tapasztalata. Jóllehet az EBSCO Discovery Service jelentős felhasználótáborral rendelkezik a kisebb könyvtárak terén csakúgy, mint a felsőoktatási szektorban, ami utóbbit illeti, a jelenlegi piaci mozgások veszélyeztethetik pozícióját. Ha az Ex Librisnek sikerül az Almat elterjeszteni a szektorban, amire jelenleg minden esélye megvan, és az Almahoz kvázi kötelezően jár a Primo mint discovery, akkor a helyzet komoly aggodalomra adhat okot az EBSCO számára, főleg akkor, ha a ProQuest kínálatába a Summon is bekerül, mint a Primo alternatívája.

Mint említettük, az EBSCO maga nem fejleszt forráskezelő rendszert, ugyanakkor partneri kapcsolatot alakított ki szinte minden integrált könyvtári rendszert fejlesztő céggel, hogy egyszerűbbé tegye az EBSCO Discovery Service szolgáltatással való integrációt. Ezáltal az egyes könyvtárak akár kiválthatják az IKR-ük online katalógusát vagy használhatják az EBSCO szolgáltatását az elektronikus forrásaikhoz való cikkszintű hozzáféréshez.

Hogy a discovery-eszközök különálló, a forráskezelő rendszertől független szolgáltatásként való értékesítése komoly veszélyt jelent, jól látszik abból, hogy az EBSCO elmozdult a nyílt forráskódú forráskezelők támogatásának irányába. 2015 februárjában beruházott a Koha nyílt forráskódú IKR fejlesztésébe, hogy megkönnyítse az EBSCO Discovery Service és a rendszer integrációját. Még 2013-ban csatlakozott a Quali Alapítványhoz, valamint csatlakozott a Quali OLE projekthez mint üzleti partner. Ami utóbbit illeti, a projektnek a mai napig nem tapasztalható komolyabb hatása, a rendszert eddig három intézmény implementálta, és ők is csak a nyomtatott gyűjteményüket kezelik vele. Az átfogó forráskezelő rendszer kifejlesztését későbbre teszik. E késlekedésből fakadóan a felsőoktatási könyvtárak elfordultak ettől a nyílt forráskódú megoldástól és elmozdultak a kereskedelmi rendszerek irányába, ami által az Alma térnyerése szinte megállíthatatlanná vált.

Mindezek fényében az EBSCO – a Quali OLE partnereként – új irányokba kötelezte el magát, masszív anyagi támogatást nyújtva egy új, nyílt forráskódú megoldásokon alapuló, egyben versenyképes forráskezelő rendszer kifejlesztése érdekében. Ebben a legfontosabb partnere a kopenhágai székhelyű Index Data.

Az OCLC és a WorldShare Management Services

A jelentős háttérrel rendelkező nemzetközi tagság és gazdag erőforrások ellenére az OCLC egyelőre szerény sikereket könyvelhet el legfontosabb szolgáltatása, a **WorldShare Management Services (WMS)** elterjesztése terén. A WMS többügyletes (multi-tenant), webes platform, amelynek tudásbázisokra épülő munkafolyamatai szilárd alapot jelentenek mind a nyomtatott, mind az elektronikus források kezeléséhez. Jóllehet a termék funkcionalitásában az Almahal mutat hasonlóságokat, inkább a középkategóriájú felsőoktatási könyvtárakban használják. Meglepő, hogy annak ellenére, hogy az OCLC-nek komoly múltja van a forrásmegosztás terén, a WMS felhasználói nem a szoros együttműködésekben és osztott műszaki infrastruktúrában gondolkodó konzorciumok és egyetemi kampuszok köréből kerülnek ki. A rendszert összesen 386 helyen telepítették, nagyjából fele annyi helyen, mint az Ex Libris Almat.

Említést érdemel az OCLC egy másik fontos terméke, a WorldShare License Manager, amelyet 839 könyvtár használ. Az OCLC mindemellett fontos lépéseket tett a kapcsolt adatok (linked data) terén: így például a Kongresszusi Könyvtár kiemelt partnere a BIBFRAME fejlesztésében.

Egyéb megoldások

A kizárólagosan könyvtár-informatikával foglalkozó cégek közül az egyik legkiemelkedőbb az Innovative Interfaces, amelynek fő terméke a korábbi Millennium IKR továbbfejlesztése: a Sierra. Még 2014-ben az Innovative is foganatosított stratégiai felvásárlásokat: a Polaris Library Systems és VTLS cégeket kebelezte be, amelyek technológiáit részben integrálta portfóliójába. A felsőoktatási szektorban komoly versenytársai az Ex Libris és az OCLC. Némi elmozdulás már most látható a közkönyvtárak irányába.

A SirsiDynix a Symphony és Horizon IKR-ek mellett a webalapú, többügyletes BLUEcloud platform fejlesztője. Termékei főleg a közkönyvtárak között népszerűek. A felsőoktatási szektorban – főként az Ex Libris előretörése miatt – az eladások csökkenése várható.

Mindent összevetve elmondható, hogy a könyvtári fejlesztésekre és termékekre koncentrálnak a vállalatoknak a nagy, jelentős erőforrással rendelkező cégekkel kell versenyezniük, olyanokkal, amelyek műszaki választékában a könyvtári termékek egy viszonylag kis helyet foglalnak el. A kis- és középvállalatok ugyan-

akkor képesek túlélni, akár növekedni is, amennyiben kínálatukat a piaci résekhez szabják.

Webalapú platformok

A felsőoktatási szektorban határozott elmozdulást tapasztalhatunk a szolgáltatott szoftverek (software-as-a-service, SaaS) felé. Ebben a modellben mind a szoftvert, mind a kapcsolódó adatokat központilag tárolják, a felhasználói hozzáférések pedig egy vékony kliensen (webböngésző alkalmazáson) keresztül zajlanak. A termékek és munkafolyamatok egyre inkább a felhőbe kerülnek, szükségtelessé téve a szervergépeket és a szoftverinstallálást. A többügyletes platformokra a felsőoktatási területen kívül kevésbé van kereslet, ugyanakkor elmondható, hogy szinte minden eladott termék esetén jellemző, hogy a hosztolást a szállító vállalja, vagyis a könyvtárak egyre kevésbé szeretnék a saját infrastruktúrájukra támaszkodni.

A felsőoktatási könyvtárak a leginkább vevők a webalapú, többügyletes megoldásokra, főleg az Ex Libris Almájára és az OCLC WMS-ére. A közkönyvtárakban továbbra is az Innovative-féle Sierra és Polaris, illetve a SirsiDynix Symphony és Horizon termékei dominálnak. Lassan bár, de kezdenek elterjedni a webalapú felhasználói felületek, ugyanakkor továbbra is a grafikus kliensek vannak többségben. A könyvtári stratégiáknak egyre inkább részévé válik az együttműködésekben való gondolkodás. Ennek célja a gyűjtemény szélesebb körű felhasználása, az erőforrások hatékonyabb felhasználása, a műszaki infrastruktúra költségeinek csökkentése, illetve a munkafolyamatok egységesítése. A többügyletes platformok mindehhez megfelelő háttérrel biztosítanak.

Nyílt forráskódú megoldások

A közösségi alapon fejlesztett nyílt forráskódú szoftverek ugyancsak fontos tényezői a könyvtár-informatikai piacnak. A könyvtárak kifejezetten nyitottak a kevésbé költséges, a kereskedelmi szoftvereknél ugyanakkor olykor rugalmasabb megoldásokra.

Széles körben implementált a digitális repozitórium platformok közül a DSpace, a Fedora és a Hydra, a discovery-eszközök közül pedig a VuFind és Blackright. Utóbbiak testre szabható keresési környezetet tesznek lehetővé, emellett sokféle tartalom, index vagy szolgáltatás integrálására alkalmasak.

A két legjelentősebb nyílt forráskódú könyvtári ter-

mék a Koha és az Evergreen. Utóbbi a kicsi és közepes közkönyvtárak között terjedt el. A fejlesztési háttérrel és a működtetés támogatását az Equinox Software cég nyújtja, habár sok könyvtár maga veszi kézbe ezeket a feladatokat, és csak a megvalósítás idejére köt szerződést a céggel. A Koha fő szolgáltatója az Egyesült Államokban a ByWater Solutions. A rendszer a kicsi és közepes felsőoktatási könyvtárak, iskolai- és közkönyvtárak körében találta meg a felhasználóit. A Koha a kereskedelmi termékek funkcionalitásával bír, és a cég által kínált működtetés is megüti a mértéket. A ByWater Solutions kis cég 22 alkalmazottal, ugyanakkor komoly ügyfélkörrel: 665 közkönyvtár, 100 felsőoktatási könyvtár, 95 iskolai- és 59 speciális, azaz összesen 919 könyvtár. A fejlesztési tervek között szerepel az e-kölcsönző szolgáltatásokkal (OverDrive, Recorded Books, Axis 360) való integráció. Fontos fejlemény, hogy – hála az EBSCO Information Services anyagi támogatásának – befejeződött a Koha és az EBSCO Discovery Service integrációja. A Quali OLE projektet 2008-ban indították azzal a céllal, hogy létrehozzanak egy nyílt forráskódú forráskezelő rendszert a felsőoktatási könyvtárak számára. Annak ellenére, hogy a fejlesztés az Andrew W. Mellon Alapítványtól komoly támogatásokban részesült, a rendszert végül csak három helyen valószínűsítették meg, méghozzá kizárólag a nyomtatott források kezelésére. A Progressive Technology Federal Systems (PTFS) divíziójaként működő LibLime cég közkönyvtárak, felsőoktatási- és iskolai könyvtárak, illetve konzorciumok számára készít könyvtári szoftvereket. Egyes szolgáltatási a Koha IKR-en alapulnak, illetve annak származékai, így például a LibLime Koha és a LibLime Academic Koha. Legújabb fejlesztésük, a Bibliovation azonban már teljességgel eltávolodott a Kohától. A Bibliovation a stratégiai irányt is mutatja: egy átfogó rendszerrel van szó, amelyhez külön discovery réteg is tartozik. A LibLime a maga megközelítését nyílt fejlesztési modellként tartja számon, amelynek lényege, hogy bármely könyvtár által finanszírozott, bármely fejlesztés bekerül a rendszer legújabb verziójába, a többi könyvtár számára is elérhetővé válva.

Rövid piackép

2015-ben a legtöbb eladást a SirsiDynix bonyolította: 122 szerződést kötöttek a Symphonyra, de jelentős számú szerződést kötöttek BLUEcloud termékeikre is. A gazdasági hatás tekintetében az Ex Libris viszi

a pálmát. Az Alma továbbra is terjed a felsőoktatási és tudományos könyvtárak körében. 2015-ben 202 könyvtárral kötöttek 88 szerződést, amely szám több mint kétszerese az előző évi eredménynek. A szerződéskötők közül 35 korábban más rendszert használt, illetve sok szerződés nagyobb könyvtári rendszert vagy konzorciumot fed le. Az Alma-előfizetők száma 626. Az Innovative ugyancsak jó eredménnyel, 90 szerződéssel zárta az évet, bár a felsőoktatási szektorban kevésbé bizonyult sikeresnek. Az OCLC 68 új előfizetést szerzett a WMS szolgáltatásra a múlt esztendőben, így most összesen 386 könyvtári előfizetője van, ezek jellemzően nem nagyobb könyvtári rendszerek vagy konzorciumok, hanem egy-egy intézményhez köthető könyvtárak. A WMS az USA-n kívül más országokban is teret hódít: Ausztráliában, Kanadában, Franciaországban, Dél-Afrikában, Spanyolországban, Hollandiában és az Egyesült Királyságban, de még Arubán is. Az OCLC több IKR-t is támogat, de ezekből az elmúlt évben nem adtak el: Amlib, Bibliotheca, OLIB, SISIS-SunRise, Local Library System.

Ami a közkönyvtárakat illeti, elmondható, hogy továbbra is IKR-típusú termékekben gondolkodnak, valamint hogy a nyílt forráskódú megoldások alkalmazása mindennapivá vált körükben. 34 közkönyvtár váltott Kohára a ByWater Solutions-szel kötve rendszertámogatási szerződést, továbbá 21 könyvtár vezette be az Evergreent. A Koha-használó könyvtárak közül 665-öt a ByWater Solutions, 253-at a LibLime, 33-at pedig az Equinox működtet. Az Evergreenre 791 könyvtár kötött eddig szerződést az Equinox Software-rel, amely cég mindkét IKR-hez nyújt rendszertámogatást.

A felsőoktatási szférában a könyvtári szolgáltatási platformok térhódításának vagyunk tanúi. Az új terméktípust sikeresen alkalmazták mind a kisebb, mind a nagyobb könyvtárak, illetve a konzorciumok is. A KSzP-k tökéletesen illeszkednek a felsőoktatási könyvtárak igényeihez. A versenyt az Alma uralja, mellette az OCLC WMS-e és a Sierra említendők. 2015-ben az USA-ban a 252 új rendszerre átálló felsőoktatási könyvtár közül 171 az Almat választotta, további 27 a Sierrát, 20 a WMS-t, és 11 a Kohára szerződött a ByWater Solutions céggel. A Tudományos Könyvtárak Szövetségének (Association of Research Libraries, ARL) nyolc tagja állt át az Almára. A szövetség könyvtáraiban amúgy is magasan az Ex Libris termékei vezetnek.

Ami a földrajzi megközelítést illeti, amíg az amerikai cégek termékei jelen vannak a világban, addig más

nemzetközi vállalatok nem könyvelhetnek el hasonló sikereket az Egyesült Államokban. A Civica termékei – köztük a legfontosabb, a Spydus 10 könyvtárkezelő rendszer – például Ázsiában, Ausztráliában és az Egyesült Királyságban hódítanak. Az immáron a múzeumi és levéltári világ felé is nyitó Axiell cég ügyfelei elsősorban Skandináviában találhatók, de OpenGalaxy elnevezésű IKR-jét például az Egyesült Királyságban használják. Említést érdemel még a madridi székhelyű Baratz AbsysNet IKR-jével; az Alto rendszert – az Egyesült Királyságban és Írországban – forgalmazó Capita; az európai – és kisebb részben kanadai és USA-beli – közkönyvtárakra koncentráló Infor Library and Information Solutions; vagy a Koha-támogatást nyújtó PTF Europe.

Összefoglalás

Breeding úgy értékeli, hogy a piac dinamikája, átrendeződése egyfajta megközelítésben a könyvtárak érdekeit szolgálhatja, hiszen az erőforrások így néhány kulcstermék fejlesztésére koncentrálnának. Ha azonban az erőátcsoportosítás nem hozza a várt eredményt, intézményeink akár sebezhetővé is válhatnak, lévén egyre kevesebb alternatív megoldás közül választhatunk. Sejthető ugyanakkor, hogy az elmúlt év történései további változásokat indukálnak a területen.

Számunkra tanulság lehet Breeding jelentését olvasva, hogy egyre jellemzőbb a nyílt forráskódú könyvtári rendszerek alkalmazása. Persze csak bizonyos szektorokban. Úgy tűnik, eddig nem akadt olyan felelősen gondolkozó döntéshozó, aki ilyen rendszer implementálását, ne adj isten: fejlesztését tűzte volna ki célul egy nagyobb felsőoktatási vagy esetleg nemzeti könyvtár számára. Ezekben a körökben a megfelelő működtetési támogatással bíró, „kiforrott”, stabil technológiákra épülő kereskedelmi termékeknek jut jelenleg a főszerep. Maga Breeding korábban említett tanulmányában⁶ arról ír, hogy a nyílt forráskódú megoldások alkalmazásáról való döntés magas szintű stratégiai mérlegelést igényel, és a KSzP-k esetén csupán egy lehetőség kínálkozik: a Quali OLE, az ezt választó könyvtáraknak pedig érdemes a projekthez csatlakozniuk ahelyett, hogy közbeszerzés keretében próbálnák beszerezni a terméket. A projekt azonban, ahogy láttuk, igen lassú fejlődést mutat, sőt az EBSCO terveit látva, mintha dugába dőlni látszana. Erről ír legalábbis a terület egy másik kiváló szakértője, *Carl Grant* egy blogbejegyzésében⁷, ahol egyenesen így fogalmaz:

„A könyvtárosok a világ legcsodálatosabb, legpozitívabb emberei közé tartoznak, de itt az idő, hogy levegyük a rózsaszín szemüveget, és feltegyük ezeket a komoly kérdéseket, átgondolt válaszokat fogalmazzunk meg, és elvégezzünk néhány elemzést. A már létező tudásunkra kell alapoznunk, amikor kijelöljük a legjobb előrefelé vezető utat, egyébként ez az örült körhinta, amit OLE-nak hívnak, csak jár körbe-körbe, anélkül, hogy valóban előre is haladnánk. Egyszerűen nem engedhetjük meg magunknak, hogy ez újra megtörténjen.”

Végezetül felhívom a figyelmet arra a táblázatra, amelyet az egyes termékek eladási statisztikájáról állított össze a szerző: <https://americanlibrariesmagazine.org/wp-content/uploads/2016/04/al-lsr.pdf>. A jelentésben szereplő szállítók rövid profilleírása innen érhető el: <https://americanlibrariesmagazine.org/wp-content/uploads/2016/04/vendor-profiles.pdf>

Jegyzetek

1. Könyvtári szolgáltatási platformok, avagy ami az IKR-ek után következik = Könyvtári Figyelő, 61. évf. 2015. 3. sz. 359–371. p. – <http://ki.oszk.hu/kfi/2015/10/konyvtari-szolgáltatasi-platformok-avagy-ami-az-ikr-ek-utan-kovetkezik/> (2016. június 8.)
2. BREEDING, Marshall: Library systems report 2014: competition and strategic cooperation – <http://americanlibrariesmagazine.org/2014/04/15/library-systems-report-2014/> (2016. június 8.) és Uő: Library systems report: operationalizing innovation – <http://americanlibrariesmagazine.org/2015/05/01/library-systems-report/> (2016. június 8.)
3. BREEDING, Marshall: Library systems report 2016: Power plays – <https://americanlibrariesmagazine.org/2016/05/02/library-systems-report-2016/> (2016. június 8.)
4. BREEDING 2015: Breeding, Marshall: Library Services Platforms: a maturing genre of products = Library Technology Reports. 51. vol. 2015. 4. no.
5. Az egyes bemutatókról készül videók itt elérhetők: <http://www.oszk.hu/rendezvenyek/integralt-konyvtari-rendszerek-bemutatoja> (2016. június 8.)
6. Uo.
7. GRANT, Carl: The OLE merry-go-round spins on... (<http://thoughts.care-affiliates.com/2016/04/the-merry-go-round-spins-on.html?>) (2016. júl. 8.)

Beérkezett: 2016. június 16.

Szinnyei József-díj 2016

2016. augusztus 20-a alkalmából Lázár János Miniszterelnökséget vezető miniszter és Závogyán Magdolna, az EMMI kultúráért felelős államtitkára állami kitüntetésekkel adott át a Pesti Vigadóban.

A könyvtáros társadalom legrangosabb kitüntetését, a Szinnyei József-díjat ebben az évben Bánkeszi Lajosné, az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézet igazgatója, Béniné Virág Mária, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár könyvtár-informatikai csoport vezetője, Budavári Klára gyermekkönyvtáros, az MKE Gyermekkönyvtáros Szekció elnöke és Naszádos Edit, az MTA Könyvtár és Információs Központ Szakinformatikai Osztályának vezetője kapta.

Gratulálunk a kitüntetetteknek!

(Más forrásból arról értesültünk, hogy 2017-től a négy kitüntetett helyett már csak két díjazottja lehet a Szinnyei-díjnak.) – A szerk.